

7.3.2011

Dnro 917/1046/2011

Vastaanottaja
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Liikenneviraston radanpidon aluepäälliköt

Säädösperusta
Maantielaki 42, 52, 101 §§
Tieliikennelaki 56 §

Korvaa
Tiehallinnon ohje Dnro 43/2003/20/1

Kohdistuvuus
Liikennevirasto, ELY -keskukset

Voimassa
7.3.2011 - toistaiseksi

Asiasanat
Ulkomainonta, tienvarsimainonta, vaalimainonta

Ohjeet vaalimainosten sijoittamisesta liikenneväylien varsille

Liikennevirasto on tarkistanut vaalimainontaa koskevat ohjeet ja tehnyt niihin liikenne- ja viestintäministeriön maanteiden näkemäalueita koskevan asetuksen 65/2011 edellyttämät muutokset sekä korjannut viranomaisia koskevan termistön. Tienpitäjinä alueilla toimivat Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Pääjohtaja

Juhani Tervala

Johtaja

Markku Nummelin

Tiedoksi: Suomen rekisteröidyt puolueet

LISÄTIETOJA
Teuvo Kela
Liikennevirasto
puh. 020 637 3540

1 Yleistä

Vaaleja koskevalla ulkomainoksella on tärkeä merkitys vaalityössä. Tienvarsimainonnassa on sille lainsäädännöllä annettu erityisasema. Maantielain mukaan vaaleja koskevat ilmoitukset saa asettaa paikalleen aikaisintaan kuukautta ennen asianomaista tilaisuutta (varsinainen vaalipäivä) ja ne on poistettava viimeistään viikon kuluttua siitä, kun tilaisuus on pidetty.

Vaalimainosten sijoittamiseen asemakaava-alueilla tulee hankkia rakennusvalvontaviranomaisen lupa. Koska kunnilla ei ole lakisääteistä velvollisuutta järjestää vaalimainontaa, on vaalimainontakäytäntö perustunut kuntien keskusjärjestöjen suositukseen ja sitä on kunnat noudattanut 1970 -luvulta lähtien. Suomen Kuntaliitto on suosittanut vaalien ulkomainonnan aloittamista niillä alueilla, jotka ovat kunnan hallinnassa ja määräysvallassa (esim. torit ja kadut) viikkoa ennen ennakoäänestyksen aloittamista.

Vaaleja koskeva ulkomainonta voidaan käsittää perinteenä, jolla on edelleen tietty tiedotusarvo. Äänestäjät ovat tottuneet siihen, että vaalien yhteydessä käytetään tällaista mainontaa. Seuraavassa annetaan tarkemmat ohjeet vaalimainoskäytännöstä liikenneväylien varsilla ja mainosten muodosta, väristä ja koosta.

2 Sijoituspaikan valinta

Vaalimainokset tulee sijoittaa maanteiden varrelle siten, ettei niistä ole haittaa tienpidolle tai liikenneturvallisuukselle. Moottori- ja moottoriliikenneteiden varreen vaalimainoksia ei saa sijoittaa. On suositeltavaa, että vaalimainonta maanteiden osalta rajoitettaisiin taajamiin ja niiden välittömään läheisyyteen. Sopivia sijoituspaikkoja ovat esimerkiksi kevyen liikenteen teiden varret ja tieosuudet, joilla ei ole liittymiä.

Liittymien kohdalla vaalimainoksia ei saa sijoittaa näkemäalueelle siten, että niistä muodostuu liikenneturvallisuuksien kannalta haitallisia näkemäesteitä. Liittymän näkemäalue määräytyy taulukon 1 ja kuvan 1 mukaisesti. Vaalimainosten sijoittamisen yhteydessä voidaan ohjenupeutena käyttää tien nopeusrajoitusarvoa.

Tien varrella olevien liikennemerkkien ja muiden liikenteen ohjauslaitteiden näkyminen on ensiarvoisen tärkeää tienkäyttäjien turvallisuuden ja mukavuuden kannalta. Tämän vuoksi vaalimainoksia ei saa sijoittaa siten, että ne peittävät tällaisia laitteita tai merkittävästi haittaavat niiden havaitsemista. Vaalimainoksia ei saa sijoittaa 30 metriä lähemmäksi liikennemerkkiä sen etupuolelle eikä 50 metriä lähemmäksi, jos tien nopeusrajoitus on vähintään 80 km/h.

Tien poikkisuunnassa tulee vaalimainokset sijoittaa siten, että mainoksen tienpuoleinen reuna on vähintään 1 metrin etäisyydellä pientareen ulkoreunasta. Näin mainoksista ei ole haittaa tien kunnossapidolle ja ne ovat myös paremmin suojassa talviajan lumenaurauksen aiheuttamilta vaurioilta.

7.3.2011

Dnro 917/1046/2011

Mainoksia ei saa sijoittaa ajoratojen välisille erotuskaistoille eikä liikennekorokkeisiin, koska ne tuolloin merkittävästi haittaavat tien kunnossapitoa ja niiden rikkoutumisvaara on suuri. Tienpitäjä ei vastaa vaalimainoksille tienpidosta mahdollisesti aiheutuvista vaurioista.

3 Mainosten kiinnittäminen tiehen kuuluviin laitteisiin

Vaalimainoksia saa kiinnittää valaisinpylväisiin sekä linja-autopysäkkien sadekatoksiin, jos mainos ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä haittaa tienpitoa. Mainoksen kiinnittäminen ei myöskään saa vaurioittaa kyseistä laitetta eikä haitata sen kunnossapitoa.

Mainoksia ei saa sijoittaa liikennemerkkeihin ja muihin liikenteen ohjauslaitteisiin eikä niiden kannattajiin. Sillankaitteeseen saa kiinnittää mainoksen vain sillä edellytyksellä, ettei mainos näy sillan alitse kulkevalle tielle. Rautatien ali- ja ylikulkuiltoihin mainoksia ei saa sijoittaa lainkaan.

4 Vaalimainosten koko ja väri

Liikenneviraston omistuksessa oleviin laitteisiin kiinnitettävä mainos ei saa kooltaan ylittää kansainvälistä julistekokoa, joka on 80 x 120 cm. Maisemaseikoista ja liikenneturvallisuussyistä johtuen näissä mainoksissa ei saa käyttää heijastavia kalvoja eikä loistevärejä. On suositeltavaa, että näitä periaatteita noudatetaan myös niissä vaalimainoksissa, joita ei kiinnitetä Liikenneviraston omistuksessa oleviin laitteisiin.

Vaalimainokset eivät saa tien varrella olla muodoltaan, väritään tai muutoin sellaisia, että ne saatetaan käsittää liikenne- tai tiemerkeiksi.

5 Ohjeiden vastaisten vaalimainosten poistaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY -keskus) tulee alueellaan valvoa ohjeiden noudattamista sekä poistaa vaalimainos maantien varresta, jos se aiheuttaa välitöntä vaaraa liikenteelle tai kohtuutonta haittaa tien kunnossapidolle. Tällaisia tapauksia ovat:

- Mainos on sijoitettu moottori- tai moottoriliikennetien varteen.
- Mainos on sijoitettu ajoradalle, pientareelle, liikennekorokkeelle, ajoratojen välissä olevalle keskikaistalle tai ajoradan yläpuolelle.
- Mainos on kiinnitetty liikennemerkkiin tai muuhun liikenteen ohjauslaitteeseen tai sellaisen kannattajaan.
- Mainos on sijoitettu siten, että se tulosuunnassa peittää liikennemerkin.
- Mainos on sijoitettu liittymän näkemäalueelle siten, että se rajoittaa kohtuuttomasti näkemää pää- tai sivutien suuntaan.

Maantien varresta poistettu vaalimainos tulee varastoida siten, että mainoksen omistaja voi sen halutessaan noutaa. Ohjeiden vastaisesti pystytetyn vaalimainoksen poistamisesta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ilmoitusta mainoksen omistajalle.

7.3.2011

Dnro 917/1046/2011

ELY -keskus ilmoittaa kuitenkin mahdollisuuksien mukaan ennen mainosten poistamista tulevasta toimenpiteestä mainoksen pystyttäjälle tai ehdokkaalle.

Rautatien ali- tai ylikulkusiltaan kiinnitetyistä mainoksista tulee ELY-keskuksen ilmoittaa Liikennevirastolle.

6 Vaalimainontaa käsittelevä lainsäädäntö

Seuraavassa on esitetty ne lainkohdat, joiden määräykset koskevat myös vaalimainontaa maanteiden varsilla:

- Maantielaki 42, 52 ja 101 §
- Tielikennelaki 56 §
- Liikenneministeriön päätös liikenteen ohjauslaitteista 4 §.
- Liikenne- ja viestintäministeriön asetus 65/2011 näkemäalueista

7 Näkemäalue

"Tien kaarrekohdissa, liittymissä ja tasoristeyksissä vaadittu näkemäesteistä vapaa alue."

Yksityiskohtaisia ohjeita näkemäalueen määrittämiseen on esitetty mm. seuraavissa lähteissä.

- LVM:n asetus 65/2011 näkemäalueista 1.2.2011
- Tasoliittymät, Tieh 210000-01

Taulukossa 1 ja kuvissa 1 ja 2 on ohjeita näkemäalueen määrittämiseen maanteiden taso- ja kiertoliittymissä. LVM:n asetuksessa on esitetty myös näkemäalueet pyöräteiden liittymissä sekä maantien ja rautatien tasoristeyksissä.

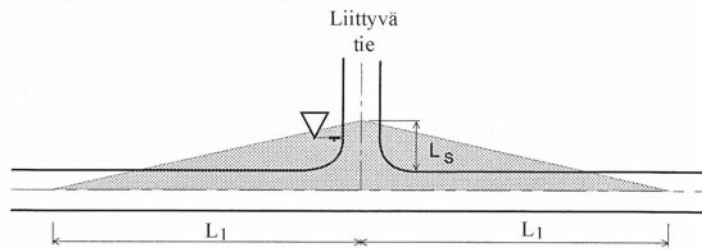
Taulukko 1. Näkemäalueita määrittäessä käytettävien mitoitusnäkemien vähimmäispituudet.

Mitoitusnopeus (km/h)	Pysähtymisnäkemä $L_p^{(1)}$ (m)	Kohtaamisnäkemä $L_k^{(1)}$ (m)	Ohitusnäkemä L_o (m)	Liittymisnäkemä $L^{(2)}$ (m)
≤ 30	25 (20)	50 (40)	-	60 (40)
40	35 (30)	70 (60)	-	80 (60)
50	55 (45)	110 (90)	550	105 (80)
60	75 (65)	150 (130)	600	130 (100)
70	95 (85)	190	650	160 (120)
80	120 (105)	240	700	200 (150)
90	150	300	800	230 (190)
100	180	360	850	270 (240)
110	220	440	900	320 (300)
120	260	-	-	370 (360)

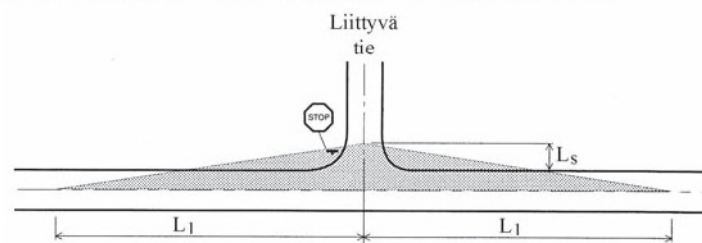
¹⁾ suluissa mainittuja arvoja voidaan käyttää erityisistä syistä taajamaolosuhteissa.

²⁾ suluissa mainittuja arvoja voidaan käyttää erityisistä syistä.

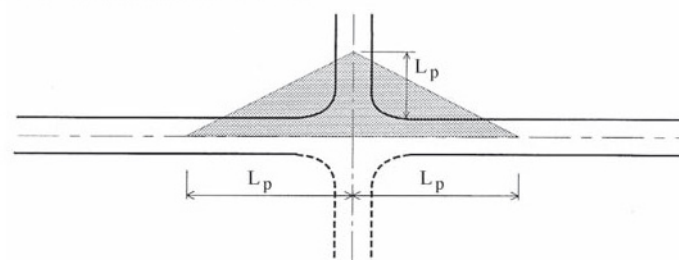
TAPAUS 1
Liittyvältä tieltä tulevalla on väistämisvelvollisuus

TAPAUS 2
Liittyvältä tieltä tulevalla on liikennemerkillä osoitettu pakollinen pysäyttäminen

TAPAUS 3
Tiet ovat etuajo-oikeussuhteiltaan samanarvoiset

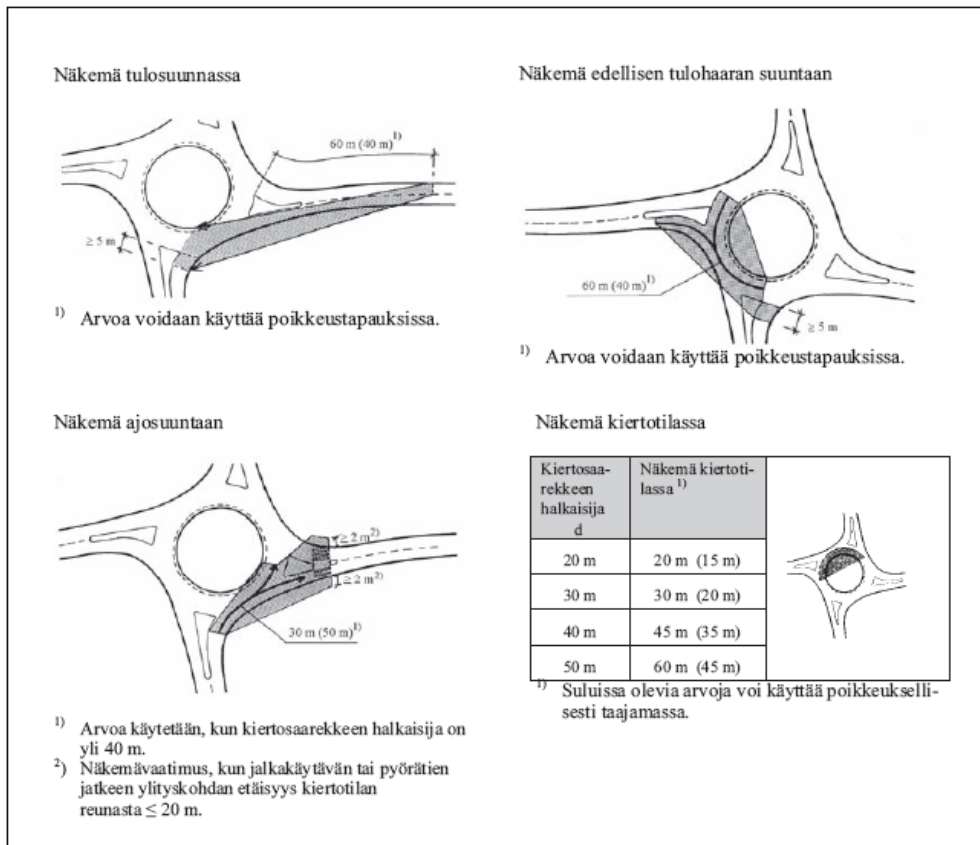

L_1 = Liittymisnäkemä, ks. 4 §
 L_p = Pysähtymisnäkemä, ks. 4 §
 L_s = Etäisyys päätien ajoradan reunasta

Liittyvän suunnan etäisyys L_s ¹⁾	
Tapaus 1	20 m (15 m) maaseudulla
	15 m (10 m) taajamassa
Tapaus 2	10 m (6 m)

¹⁾ Suluissa olevia arvoja voidaan käyttää 4 §:n 2 momentissa tarkoitetuista erityisistä syistä.

Kuva 1. Näkemäalueet tasoliittymässä

Kuva 2. Näkemäalueet kiertoliittymässä.